

**Değerli Rektörler,
Değerli QS Temsilcileri,
Kıymetli Hocalarım,**

Yükseköğretim Kuruluna hoş geldiniz.

Hepinizi saygı ile selamlıyorum.

Bugünkü toplantımızda:

- Türk Yükseköğretiminde **Küresel Rekabet Ortamında Misyon Farklılaşması ve İhtisaslaşma,**
- **Üniversite Stratejisi Belirlemede Uluslararası Ölçütlerin Kullanılması ve**
- **Sürdürülebilir Ortaklık ve İşbirliği konuları ele alınacak.**

Küreselleşen dünyada Türk Üniversitelerinin performansı nasıl iyileştirilebilir konusu panelde tartışılacak ve **Alan Odaklı Başarı Ödülü** kazanan üniversitelerimizi açıklayacağız. Bu konuda ülkemizdeki üniversitelerin uluslararası rekabet ettiği alanların belirlenmesini QS grubundan talep etmiştik. 46 alanda üniversitelerimizdeki çıktılara bakıldı ve toplam 10 üniversitemizin eşdeğer veya ayrı 24 alanda uluslararası rekabet edilebilirliği değerlendirildi. Bugünkü ödüller bu bağlamda üniversitelerimize takdim edilecek. Kendilerini şimdiden kutluyorum.

**Değerli Hocalarım,
Değerli Misafirler,**

Türk yükseköğretim ekosisteminin değerlendirmesini çalışma arkadaşım Prof. Dr. Hasan Mandal biraz sonra size sunacak. Bu sunumda son dönemde gerçekleştirmiş olduğumuz;

- Kalite Kurulunun kurulması,
- Üniversitelerimizin buldukları bölgelere katkı sağlayacak şekilde misyon farklılaşmasına gidilmesi,
- Araştırma Üniversitelerinin belirlenmesi,
- Ülke önceliklerine dayalı doktora programlarının hayata geçirilmesi,
- Temel Bilimlerin öne çıkarılması

konuları ile ilgili size detaylı bilgiler verecek.

Ben bu kısa selamlamada yükseköğretimle ilgili düşüncelerimi ve yeni gelişen dünya koşullarında yükseköğretime bakış açılarımı tartışmaya açmak isterim.

Değerli arkadaşlarım;

Bilgi toplumlarında üniversitelerin çekirdek misyonları eğitim, araştırma ve inovasyon olarak verilmektedir. Ancak son 10 yılda büyük teknolojik gelişmelere rağmen dünyada ve bölgemizde ortaya çıkan ciddi sorunlar, ülkeler arası politik çatışma ortamları, göçler; demografik yapıların değişmesine, eğitimin kalitesine, eğitimde fırsat eşitliğinin zedelenmesine ortam yaratmaktadır. Dolayısıyla üniversiteler klasik çekirdek misyonlarının ve bilgiyi üretmedeki esas rollerinin yanı sıra **kültürler arası anlayışların geliştirilmesi ve etik**

değerlerin de toplumda yer bulması gibi çalışmalarını da bu esas görevleri arasına katmalıdırlar.

Üniversitelerimizde yetiştirdiğimiz öğrenciler toplumun gelecek nesillerini oluşturacaklardır ve kendilerinden beklentimiz bütün bu sosyal, etik ve yüksek ahlaki değerlerle yetişiyor olmalarıdır. Artık üniversitelerin teknolojik misyonları kadar sosyal misyonları da ciddi anlamda önemsenmektedir.

Değerli arkadaşlarım;

İklimden yoksulluğa kadar, geleceğe olasılıklar açısından bakmalıyız. Bu olasılıkları etkileyen, hızlandıran kavramlar arasına yeni düşünceler sunmalı, ilham verici ve cazip araştırmalar yapan gruplar arasında olmak durumundayız.

Değişim zor ama gerekli... Yükseköğretimde planladığımız ve uygulamaya konulan bütün değişiklikler, yükseköğretimde kaliteli bir sıçramaya ihtiyaç duyduğumuz içindir. Bu nedenledir ki; gelecek beş yılda planlı, programlı tarzda ve inançla çalışarak 2023 hedeflerine ulaşacağız. Bildiğiniz gibi 2018'de üniversite sayımız 184'e ulaştı ve bunların **%32'si** İstanbul'da, **%14'ü** Ankara'nın doğusunda. İstanbul'daki öğretim elemanı sayımız **30 bin**, Güneydoğuda bölgedeki 9 ildeki öğretim elemanı sayımız **7.500**. Yapılan düzenlemelerde dikkat aldığımız önemli hususlardan biri de bu göstergelerdir.

Dolayısıyla bu bağlamlarda alınan kararlarda, planlanılan değişimlerde reel durumları da asla göz ardı etmeden çalışmak durumundayız. **Değişim ve dönüşüm**, ciddi odaklanma, vizyon ve disiplin gerektirir. Hepimizin bu konuda hem fikir olduğundan eminim.

Dünyada üniversiteler kendi hedeflerine göre farklı özellikleri önemsiyorlar; örneğin bir üniversitenin bütün öğrencilerinin uluslararası deneyimi olmasını, yine başka bir üniversitenin mühendislerin, matematikçilerin, fizikçilerin, beşeri bilimler ve sosyal bilimlerden de derece almalarını şart koştuğunu görüyoruz. Buna gerekçe olarak, asıl bilim dallarının toplumda bulması gereken yerin ne olduğu ve konunun liderliğine daha başarıyla ulaşılabilir olması gösteriliyor. Bu örnekleri farklı coğrafyalarda çok daha ilginç örneklerle çoğaltmak mümkün.

Biz de bu dünyadaki çeşitliliği önemsiyor ve bütün dünyada olduğu gibi ülkemizde de üniversitelerimizin birbirinin aynısının olmasını beklemiyoruz ve tasvip etmiyoruz. Üniversitelerimiz yeni sistemler ile -ısrarla kaliteyi koruyarak, geliştirerek- her alanda kendi misyonlarını ortaya koyabilirler. Yeni YÖK olarak aldığımız bütün kararlar, ciddi anlamda üniversitelerimize bir yetki devridir. Yani uzun yıllardır talep edilmekte olan adem-i merkeziyet kavramını yeni YÖK ile hayat bulmaktadır. Bu çalışmalarla yerel ve küresel ölçekte rekabetçi bir yükseköğretim sistemine doğru tedrici bir geçiş planlanmaktadır.

Ülkemizde yükseköğretime erişim ve yükseköğretim alanındaki okullaşma oranının artırılması 2000'li yıllar öncesinde çözümlenmesi gereken en öncelikli konu iken özellikle 2003-2014 yılları arasında bu konuda sayısal açıdan çok önemli gelişmeler sağlanmış, bir sıçrama yaşanmış ve yatay büyüme olarak adlandırabileceğimiz büyük bir büyümeye şahit olunmuştur. Bugün öğrenci sayımız itibarı ile Avrupa Yükseköğretim Alanındaki ikinci en büyük öğrenci sayısına sahip ülke konumuna gelinmiştir.

Yükseköğretim alanındaki küresel gelişmelerle birlikte özellikle 2000'li yılların başından itibaren yükseköğretim kurumlarının sayılarında ve çeşitliliğindeki artışlar, öğrenme

yöntemlerinde kullanılan yeni teknolojiler ve buna bağlı olarak çeşitlenen öğrenme yöntemleri, ulusal ve uluslararası işbirlikleri, öğrencilerin hareketliliği, mezunların istihdam edilebilirliği ve üniversitelerin sıralandırılmaları gibi konular artık, yükseköğretim kurumlarının daha Őeffaf, hesap verebilir ve her düzeyde daha fazla sorumluluk almalarını gerektirmektedir. YK artık bu temeller zerine Őekillenmeye başlamıştır.

Değerli hocalarım;

Özetle; son 10 yılda bütün dünyada üniversitelerin değişen rolleri, çekirdek misyonlarına yeni ilaveler, bölgesel kalkınmaya, yerel ekonomilerin gelişmesine olan katkıları, özellikle ülkelerin daha az gelişmiş kritik bölgelerindeki rolleri ve katkıları, akıllı uzmanlaşmadaki nerileri ve seçimleri 2018'de en çok konuşacağımız kavramlar olacaktır.

Yükseköğretim Kurulu olarak Bilim, Sanayi ve Teknoloji, Kalkınma, Maliye, Milli Eğitim'in bizzat Sayın Bakanları ve bürokratları ile bütün bu konularda yoğun çalışmalar yaparak **disiplinli ve odaklı değişimi** sürdürmekteyiz.

Bütün bu süreçlere katkıları için değerli rektrlerimize, QS grubunun değerli temsilcilerine, URAP'a en içten teşekkürlerimi sunarım. Tekrar hoş geldiniz...

Prof. Dr. M. A. Yekta Saraç

Yükseköğretim Kurulu Başkanı

Küresel Rekabet Ortamında Misyon Farklılaşması ve İhtisalaşma Toplantısı

16 Ocak 2018, Yükseköğretim Kurulu Konferans Salonu